

URMAȘI DIN SECOLUL AL XIX-LEA AI FAMILIEI FILIȘANU

Aurelia Florescu

O schiță genealogică a familiei **Filișanu** a fost realizată și publicată de O. G. Lecca¹. Pentru perioada secolelor XVI și XVII, date se regăsesc în *Dicționarul marilor dregători*² întocmit de N. Stoicescu și într-un studiu aparținând lui C. V. Obedeianu³. Contribuții recente se datorează istoricului Dan Berindei, incluse în studiul dedicat genealogiei domnitorului Constantin Brâncoveanu (1688-1714)⁴.

Studiul prezent a fost posibil datorită regăsirii unor documente edite, necunoscute publicațiilor menționate precum și altora, inedite, păstrate, în majoritate, la Arhivele Naționale din Craiova.

***

Familia Filișanu, scrisă uneori și sub forma FILIEȘANU, are rădăcini adânci în istoria țării. Atestările documentare o prezintă ca existând între secolul al XVI-lea și secolul al XIX-lea. Și-a format numele de la moșia Filiași prin adaosul sufixului –eanu, indicând apartenența sau originea. Moșia, rămasă și păstrată de la strămoși, aflată în hotarul fostului sat, actualmente oraș în județul Dolj⁵ constituia sîcilitada familiei.

Despre localitatea Filiași – ca denumire – într-o succintă prezentare ce i-a făcut-o, Nicolae Iorga arăta că “Filiașul ... trebuie apropiat de Crângaș”⁶, fără a i se fi deslușit rădăcina sau semnificația. De fapt, **Filiaș** provine de la latinescul *filius* căruia i s-a adăugat sufixul –aș, devenind nume de agent⁷ ce indică relația fiu din fiu. Cu alte cuvinte, marchează o evoluție a existenței și continuității, din tată în fiu, fiul devenind tată, la rândul său. Sufixul –aș este menționat de lingvistul Al. Rosetti ca fiind de origine slavă, întrebunțat și în dialectele românești de la sudul Dunării, cu specificarea că “nu ar fi exclusă supraviețuirea unui sufix preroman, în –s, peste care s-ar fi suprapus acel de origine slavă” după cum au susținut lingviștii S. Pușcariu și N. Graur⁸. Deci, numele de agent, devenit toponim, Filiaș, ar putea indica existența, în spațiul respectiv, a unei populații romane, sau chiar preromane, venită în contact cu o populație slavă. Denumirea localității Filiași trebuie urmărită și înțeleasă și în raport cu localitatea învecinată, Tatomirești, în decursul celor patru secole ce marchează studiul prezent. Toponimul provine de la numele unei persoane, Tatomir, căreia i s-au adăugat sufixul –ești⁹. La rândul său, numele de Tatomir are două componente: **Tatu** desemnând numele unei alte persoane, atestată mai înainte, care avea un spațiu în zona respectivă și **mir**, cuvânt de origine slavonă, însemnând lume, univers. Numele de **Tatu** era “dat unui bărbat considerat ca strămoș, ca fondator al unei dinastii, al unui neam”¹⁰. Este și atestată prezența în această zonă, a unui Tatu, într-un document datat 13 ianuarie 7027 (=1519). El se referă la întărirea daniei, de către Domnitorul Țării Românești, făcută mănăstirii Gura Motrului – ctitoria jupanului Harvat, marele logofăt – de către mai multe persoane. Astfel, i se dăruia mănăstirii “întru stăpânire în Șușița și Gruieri, oricât să va fi aflând partea lui Mihail toată și partea Tatului toată și a fraților lui toată”¹¹.

¹ Octavian George Lecca, *Familiiile boierești române*. Istorie și genealogie, București, 1899, p. 224-225; *Genealogia a 100 de case din Țara Românească și Moldova*, București, 1911.

² Nicolae Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova*, București, 1975, p. 51-52, 180.

³ C. V. Obedeianu, *Dumitru Filișanu*, A. O., 1928, p. 415-418.

⁴ Dan Berindei, *Urmașii lui C. Brâncoveanu și locul lor în societatea românească*. Genealogie și istorie, în *Constantin Brâncoveanu*, București, Editura Academiei, 1989, p. 275.

⁵ Dinică Ciobotea, Vladimir Osiac, *Scurt istoric al orașului Filiași*, în “Oltenia. Studii. Documente. Culegeri”, seria a III-a, an V, 2001, nr. 1-2, p. 187-197.

⁶ Nicolae Iorga, *România, cum era până la 1918*, vol. 1, București, Minerva, 1972, p. 69.

⁷ Alexandru Rosetti, *Istoria limbii române*, vol. 3, București, Editura științifică, 1964, p. 76.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Dicționarul limbii române moderne*, București, Editura Academiei R.P.R., 1958, p. 847.

¹¹ Arhivele Naționale Craiova, *Fond Manuscrise*. *Condica mănăstirii Gura Motrului*, inv. 6, p. 61-62.

Alăturarea celor două moșii, Filiași și Tatomirești, amintește despre o credință strămoșească în ideea succesiunii din tată în fiu.

***

Un document, datat 1 ianuarie 7081 (1573) atestă că li se întărea, lui Oprea spătarul și cu fratele său Stanciu, “moșie în Filiași jumătate de peste tot hotarul, fiindcă au cumpărat Oprea și Stanciul de la Jupana Caplea din Vălcănești”¹². Un alt document, datat 9 iunie 7090 (1582), menționează că li se întărea lui Dumitru ban și lui Stănilă postelnic, mai multe sate, între care “și satul Calopărul tot și din satul Filiași jumătate și din Cârnești jumătate”¹³. Această jumătate, considerată, de moștenire, a lui Stănilă biv vel sluger, a fost dăruită de el, mănăstirii Stănești din județul Vâlcea pentru care mănăstirea a primit întărire, la 5 octombrie 1597¹⁴.

***

Dintre membrii familiei, s-a ridicat la rangul de mare personalitate a țării, un Dumitru Filișanu (I), menționat inițial, în documente, sub forma Dumitru de la Filiași și Dumitru de la Rogova,¹⁵ atestat în prima jumătate a sec. al XVII-lea, devenit un moment de referință pentru urmași ca și pentru înaintași.

O analiză succintă a activității acestuia – în limita documentelor cunoscute până în anul 1928 – a permis istoricului C. V. Obedeianu, considerat și el, unul dintre urmașii familiei Filișanu, să sublinieze un mare adevăr: “Istoria ne dovedește încă odată mai mult, că, aspirațiunile și idealurile naționale ale unui popor, nu sunt o creațiune spontană și un incident în viața unei nații, ci o bază permanentă, pe care s-a clădit și evoluat însăși acea națiune. Principiile de naționalitate, ideea democratică și a unirei au format pivotul în jurul căruia s-a învârtit, în mod constant, sufletul și pulsul țării, suflet alcătuit, în toate vremurile, din popor și majoritatea familiilor autohtone istorice ale țării”¹⁶.

Părinții lui Dumitru Filișanu (I) sunt cunoscuți cu apelativele Stanciu din Filiași și Dumitra. Tatăl lui Stanciu se numea Gheorghe, era preot și logofăt și figurează, în documente, ca frate al marelui ban Dobromir, prim sfetnic al domnitorilor Țării Românești Alexandru Mircea (1568-1577) și Mihnea Turcitul (1577-1583 și 1585-1591). El a fost unul dintre puținii dregători care a îndeplinit funcția de mare ban, o perioadă îndelungată¹⁷. Prin căsătoria lui Dobromir cu Vilaia, mătușa fraților Radu, Preda și Stroe Buzescu, familia Filișanu este considerată rudă prin alianță cu familia acestora¹⁸. Aceste înrudiri sunt atestate prin câteva documente. Un hrisov de la 7 septembrie 1587 menționează că “popa Gheorghe fratele lui Dobromir ban”¹⁹ din Corbi revendica dreptul de proprietate asupra unei vii din hotarul satului Bălești, vie pentru care își manifestase cererea și un Vâlcul din Tămășești și Lupul. Un alt document, din 15 ianuarie 1593, precizează că “Stanciul, nepotul lui Dobromir ban”, revendica proprietatea asupra a șase prăvălii din orașul Craiova, pierzând pe motiv că acestea fuseseră dăruite mănăstirii Stănești de către unchiul său²⁰. Iar altul, emis de către domnitorul Matei Basarab, la 11 ianuarie 1642, menționează că se întărea postelnicului Dumitrașco din Gherghița, stăpânirea peste ocine în dealul Urlaților cu toată moșia “cât au ținut cinstiții dregători, jupan Dragomir, mare ban și jupan Dumitru Filișanu, mare sluger, nepoții lui Dobromir banul”²¹.

¹² *Documente privind istoria României*, București, Editura Academiei, 1952, (în continuare *D.I.R.*) Țara Românească, sec. XVI, vol. IV, p. 94-95, doc. 99.

¹³ *D.I.R.*, XVI, vol. V, p. 61-62, doc. 64.

¹⁴ Dan Pleșea, *Contribuții la istoricul mănăstirii Stănești (Vâlcea) și a ctitorilor ei*, M. O., nr. 5-6, 1965, p. 414; cf. *D.I.R.*, XVI, vol. VI, p. 293, doc. 310.

¹⁵ N. Stoicescu, *op. cit.*, p. 175.

¹⁶ C. V. Obedeianu, *art. cit.*

¹⁷ N. Stoicescu, *op. cit.*; Craiova. *Crochiuri istorice*, 1997, Dumitru Bălașa, *Dobromir, marele ban al Craiovei*, M.O., nr. 1-2, 1960, p. 24-41.

¹⁸ Vilaia II, soția lui Dobromir marele ban, avea o soră, Maria, fiica Vilaei I și a lui Manea Ghizdavăț care s-a căsătorit cu Radu Buzea și care au fost părinții celor trei frați Buzești. (cf. *Mihai Viteazul, Restitutor Daciae*, Craiova, Aius, 1995)

¹⁹ D. Bălașa, *art. cit.*; *D.I.R.*, XVI, doc. 342 din 7 septembrie 7096 (1587).

²⁰ *Ibidem*, doc. 72 din 15 ianuarie 7101 (1592), *D.I.R.*, XVI, vol. VI, p. 63-64.

²¹ *Ibidem*, cf. Alexandru Ștefulescu, *Schitul Crasna*, București, 1910, p. 38.

Dumitru Filișanu (I), fiul lui Stanciu, s-a făcut cunoscut prin participarea activă, între anii 1630-1633, cu gradul de căpitan, la toate luptele ce au sfârșit prin aducerea, la Domnia Țării Românești, a lui Matei Basarab (1632-1654). Aspecte ale acestei lupte se regăsesc într-o scrisoare a vameșului de la vama Gorjului, "Gura Plaiului", către logofătul Paraschiva²². L-a însoțit peste tot pe Matei Basarab, a participat la luptele de la Tismana și Ungurelu, duse împotriva lui Leon Vodă, fostul domnitor; fiind pribeag în Transilvania, a făcut parte din solia trimisă la principele Rakoczi; întors în țară, a sprijinit venirea lui Matei Basarab. Până la sfârșitul vieții, marcat de un document ce-l atestă, pentru ultima dată, la 4 mai 1649, a ocupat slujbe de mare dregător: mare pitar, mare armaș, mare sluger, mare stolnic. Avea moșii în multe locuri din Țara Românească. Astfel, un document din 21 ianuarie 1635, atestă că moștenise de la Dobromir banul moșia Runcu din jud. Vâlcea, pentru care Chirca paharnicul și soția sa Despa s-au învoit cu "Dumitru mare pitar și Dragomir mare armaș să țină partea de ocină a lui Dobromir banul... să se hrănească cât vor trăi, din partea moșului lor iar după moartea lor, să ia sus numiții moșia, "să cază iar la sânge"²³. La 14 martie 1635 Matei Basarab i-a întărit "ocină în satul Spinișor de Sus, jumătate de sat, cu rumâni, parte domnească, moștenire din 1629 când Domnitorul era mare agă și i l-a vândut lui Filișanu care pe atunci era căpitan"²⁴. Prin hrisovul din 21 octombrie 1636, același domnitor i-a întărit moșia Crasna din județul Gorj²⁵. Un document din 12 februarie 1637 atestă cumpărarea moșiei Rogova, jumătate din sat, de către Dumitru Filișanul, de la Preda spătar, fiul lui Tudosie, fost mare logofăt, nepot Predei Buzescul fost mare ban²⁶. În anul 1637 i se întărea ocină în satul Risipiți și stăpânirea pe o jumătate din satul Iablanița pe care-l cumpăraseră de la Stamatie aga și nepoții lui de feciori. La 8 ianuarie 1642 i s-a întărit moșia de la Buzești jud. Gorj, la 2 decembrie 1643, moșii în hotarele Voinigești, Burila, Deveselu și Jupânești, iar, la 20 octombrie 1647 i s-a întărit stăpânirea pentru moșia din hotarul satului Drăgoești jud. Gorj²⁷.

Dumitru Filișanu (I) a fost căsătorit cu Ilinca, fiica lui Radu din satul Cernaia jud. Mehedinți, atestat ca paharnic în timpul domniei lui Mihai Viteazul. Prin această alianță, s-a înrudit cu familia Vlădăianu, atestată la Craiova²⁸. Au avut cel puțin patru copii după cum rezultă din documentele cunoscute²⁹. Prin urmașii lor, numele familiei s-a păstrat și menținut până în secolul al XIX-lea. Când moștenitorii pe linie bărbătească s-au stins, copiii rezultați din căsătoriile fiicelor, care au primit, ca zestre, moșia Filiași, și-au schimbat numele de familie, în Filișanu.

Prin alianțele date de căsătoriile fiicelor, au avut nenumărați urmași, în familiile Crăsnaru, Păianu, Obedeanu, Bărcănescu, Bibescu, Bengescu, Brăiloiu, Brățășanu, Golumbeanu, Murgășanu.

***

Un singur urmaș al familiei a purtat prenumele marelui stolnic al lui Matei Basarab. Este Dumitru Filișanu (II), menționat și sub formele Dimitrie și Tache, atestat prin nenumărate documente din sec. al XIX-lea, la București, Craiova, Filiași, Tatomirești. Era fiul lui Șerban. S-a născut în anul 1808, din părinți români, după cum rezultă din cererea sa pentru a fi înscris în listele de alegători din anul 1858, păstrată la Arhivele Naționale din Craiova³⁰. A decedat la 27 mai 1883, în satul Tatomirești, unde avea conac și moșie³¹. A fost înmormântat la capela familiei din Filiași, devenită, în prezent **monument istoric**. A avut o singură soră, Ecaterina, atestată în Craiova,³² cu

²² C. V. Obedeanu, *art. cit.*

²³ *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. IV, 1633-1639, București, 1981, doc. 462 și 463 din 21 ianuarie 1635.

²⁴ *Ibidem*, doc. 489 din 13 martie 1635.

²⁵ C. V. Obedeanu, *art. cit.*

²⁶ Cornelia Stăncuț, Vladimir Osiac, *Din istoricul moșiei Rogova*, în "Historica", vol. II, București, Editura Academiei, 1971, p. 125-132.

²⁷ C. V. Obedeanu, *art. cit.*

²⁸ Ion Vlădăianu: *Tot despre Vlădăeni*, A.O., 1941, p. 47; *Boierii din Cernaia*, A.O., 1940, p. 60-66; 83-94; *Cei mai vechi proprietari ai Cernaei și Cotoruia*, A.O., 1942, p. 86-88.

²⁹ N. Stoicescu, *op. cit.*; O.G. Lecca, *op. cit.*

³⁰ *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 105/1858, f. 38.

³¹ Arh. Naț. Craiova, *Registrele stării civile* (în continuare, R.S.C.) ale satului Tatomirești jud. Dolj.

³² La 15 iulie 1844 serdăreasa Ecaterina Filișanca boteza pe Ana fiica lui Nicolae și a Mariei Otetelișanu (R.S.C., inv. 1271), iar, la 29 ianuarie 1846 boteza pe Constantina fiica Zoiței și a lui Alecu Samurcaș (R.S.C., inv. 1453) la biserica

domiciliul în București. Dintr-un document datat 1839, privind livezile ce le deținea în hotarul satului Rogova jud. Mehedinți, se deduce că părinții lor erau decedați, fără a li se preciza numele³³. La Craiova, locuiau în suburbia Episcopiei. Locul este descris într-o însemnare de pe un manuscris, cu referire la niște biserici dispărute, una din ele aflându-se “pă ulița ce merge către Divanuri drept în poarta d(omnului) Filișanu, într-un locșor slobod ce este de-a dreapta uliții cum mergi către Filișanu”³⁴.

Dumitru Filișanu (II) a fost căsătorit de două ori. Prima soție a fost Maria zisă Masinca Glogoveanu, fiica lui Nicolae și a Elencăi născută Ghica. Masinca s-a născut în jurul anului 1810, dată stabilită în baza reperului cunoscut prin călătoria, la Viena, din anul 1814, a comandantului pandurilor de la 1821, **Tudor Vladimirescu**, trimis de tatăl ei pentru a o aduce în țară și pentru a clarifica actele în urma decesului mamei sale. Bunicii dinspre tată ai Masincăi, erau Ioan Glogoveanu și Maria născută Crețulescu, urmașă a domnitorului Constantin Brâncoveanu de la fiica sa, Safta³⁵. A decedat, probabil, în anul 1842. Cu Masinca, Dumitru Filișanu (II) a avut doi copii, atestați de *Registrele stării civile* păstrate la Arhivele Naționale din Craiova³⁶. Primul, Dimitrie, născut la 2 august 1839, a fost botezat la biserica Episcopiei, de către Constantin Glogoveanu, fratele mamei. A decedat de mic. Al doilea copil, Maria, s-a născut la 6 iunie 1841, fiind botezată, la aceeași biserică, de Lucsandra Buhoreanca, urmașă a familiei Păianu, cu care familia Filișanu se înrudea. A fost căsătorită cu Alexandru Mano (n. 1835 – d. 24 august 1864), fiul marelui vornic și caimacam Ioan Mano și al Anei născută Ghica. Bunicii dinspre tată ai acestuia erau Mihai Mano și Smaranda născută Văcărescu³⁷. N-au avut urmași. În baza căsătoriei cu Alexandru Mano, familia Filișanu a devenit rudă, prin alianță, cu familia căpitanului de panduri de la 1821, Ion Căcalețeanu³⁸. Rămasă văduvă, la numai 23 ani, Maria fiica lui Dumitru Filișanu (II) s-a recăsătorit, după anul 1864. Informații despre această nouă alianță a sa, se regăsesc în Hotărnicia moșiilor Cotina și Braloștița din jud. Dolj,³⁹ care se învecinau cu moșia Filași. Din actul citat rezultă că o parte din moșia Filași fusese dată, ca zestre, Mariei, de tatăl ei, la prima ei căsătorie. În acel moment, ce se poate încadra în jurul anului 1860, Dumitru Filișanu (II) și-a oprit o parte din moșia Filași, pe scama sa, care după decesul său, a rămas celei de a doua soții, Smaranda născută Filipescu. Astfel se explică formularea din art. III al acestei *Hotărnicii* privind “învecinarea cu moșia Filașiu, proprietatea zestrală” a baronului François Hye de Glunek. Din același document se deduce că, Maria Filișanu s-a recăsătorit cu acest baron, cu care a avut copii. În anul 1890, baronul Glunek era citat pentru stabilirea hotărniciei Braloștița – Cotina, “ca epitrop al fiilor săi”, putându-se concluziona că, soția sa, născută Filișanu, decedase, moșia de zestre rămânând copiilor lor.

În anul 1847 Dumitru Filișanu (II) era căsătorit, a doua oară, cu Smaranda Filipescu (1827-1899), întrucât, în data de 7 ianuarie 1848, aceasta din urmă, menționată sub forma “D(umnceai) cocoana crucereasa Zmaranda Filișanca”⁴⁰ boteza, în suburbia Episcopia din Craiova pe Ioan fiul Zoitei și al lui Ilie Steopa boiangiu. Iar, în septembrie 1850, “dumnealui marele agă Tache Filișanu cu soția dumnealui Smaranda”,⁴¹ cununau, la aceeași biserică, pe Stancu sin popa Ioan cu Evanghelița, fiica neguțătorului Mihalache Nemescu. Smaranda Filișanu era fiica lui Constantin Filipescu și a Smarandei născută Guliano. Au avut un copil, numit tot Dumitru, care a decedat de mic, înmormântat în capela familiei din Filași. În această localitate au avut și un conac, în curtea căruia, văduva Smaranda Filișanu a mai construit o casă cu șase camere, în anul 1899, de ale cărei

---

Episcopiei din Craiova. Avea moșie în hotarul satului Salcia jud. Dolj. (cf. Arh. Naț. Craiova, *Fond Pref. jud. Dolj*, dos. 151/1866).

³³ Arh. Naț. Craiova, *Fond Documente*, P. CVI, 12, 1839 iunie 17.

³⁴ I. Popescu-Cilien, *Biserici craiovene dispărute*, M.O., nr. 11-12, 1955, p. 635-637.

³⁵ Dan Berindei, *op. cit.*, poz. VI 48.

³⁶ Inv. 711 și, respectiv, 929.

³⁷ Dan Berindei, *op. cit.*, poz. V 27; VI 60; VII 169.

³⁸ Aurelia Florescu, *Câteva date despre familia căpitanului de panduri Ion Căcalețeanu*, în “Oltenia. Studii și comunicări”, vol. XII, Craiova, 2000, p. 123-126.

³⁹ Arh. Naț. Craiova, *Fond Hotărnicii*, inv. 600.

⁴⁰ R.S.C., inv. 1556.

⁴¹ *Ibidem*, inv. 1712.

lucrări se ocupa, după moartea ei, avocatul Nac Murgășanu Iunian⁴². Conacul din satul Tatomirești, rămas în proprietatea Smarandei, după decesul soțului ei, a fost jefuit⁴³. În București, aveau casă pe strada Piața Amzei.

Dumitru Filișanu (II) a moștenit moșiile Filiași, Tatomirești, Rogova. În anul 1846 a mai cumpărat, prin mezat, moșiile Mielușei și Ulmetu din jud. Gorj, ce aparținuseră răposatului clucer Titu Bengescu⁴⁴. În anul 1839 avea de lămurit hotarul moșiei Filiași dinspre mănăstirea Motru cu care se învecina și-i scria lui Grigore Otetelișanu să-i trimită “harta Filiașului și copia de hrisov ca să am și eu cu ce mă arăta”⁴⁵. În anul 1846 avea o altă pricină pentru hotarul moșiei Rogova dinspre Vânjuleț, pentru călcarea ei de către lăncu Sefendache din Cerneți⁴⁶. În anul 1847 se judeca pentru o moară de pe moșia Rogova, după care moara a rămas mănăstirii Tismana cu care se învecina⁴⁷.

Probabil că, nenumăratele tracasări privind administrarea moșiilor, încălcarea acestora, furturile și jafurile comise în spațiul lor, l-au determinat să vândă, în anul 1855, moșia Rogova, pitarului Nicolae Mihail din Craiova. Actul de vânzare menționează că nu și-a oprit “o palmă de pământ sau altu ceva den nemestii sau îmbunătățiri”⁴⁸. Moșiile pe care le avea la Tatomirești și Filiași treceau “peste venitul de o mie de galbeni”⁴⁹ necesar pentru a fi încadrat în lista marilor proprietari, în momentul alegerilor.

Dumitru Filișanu (II) a fost puternic ancorat în viața politică și socială a țării. În anul 1839 avea rangul de serdar, în 1841, de paharnic, iar, în 1850, de mare agă. În anul 1839 era președintele Magistratului orașului Craiova⁵⁰. După declanșarea revoluției de la 1848, a fost numit cărmuitorul județului Dolj, fiind schimbat în toamna aceluiași an, prin venirea lui Florian Aaron⁵¹. A făcut parte, împreună cu Grigore Bengescu II zis cel Tânăr și cu Emanoil Chinezu, din comisia privind eliberarea robilor țigani, pentru cele cinci județe ale Olteniei⁵². Cu prilejul alegerii deputaților de Dolj, din anul 1857, a prezidat adunarea marilor proprietari din Craiova⁵³. În aparență, i s-a dat onorul, fiind ales ca preșident al adunării, dar, în fond, a fost eliminat, din start, din lista celor aleși, ce urmau să constituie viitoarea putere administrativă și politică a țării. Fiind politician cu experiența căpătată datorită funcțiilor ce le deținuse, și-a dat seama că se practica un joc de culise. Și-a manifestat nemulțumirea printr-un protest împotriva administrației ce organizase alegerile⁵⁴. În anul 1859 a fost ales, ca deputat, din partea marilor proprietari ai județului Mehedinți⁵⁵.

Intellectual desăvârșit, Dumitru Filișanu (II) se preocupa să-și completeze cunoștințele, era la curent cu publicațiile ce apăreau, își aduna cărți în bibliotecile ce la avea la Craiova și București. În 1837 figura printre prenumerații la cartea *Iliada* de Homer⁵⁶. În același an dăruia bisericii din Bălta, ctitorie a strămoșilor săi, un *Penticostar* imprimat la Mănăstirea Neamțului în 1834, iar, în anul 1852, o **Cazanie** imprimată la Buzău în 1834.

În anul 1865 și-a manifestat intenția, către administrația județului Dolj, de a înființa “cu a dumisale cheltuială edificiurile de spital de arondisment cu înzestrarea sa de obiectele necesare și edificiul pentru tactul supt prefecturii Jiu de Sus ... stabilimente cu care județul este scutit de o însemnată cheltuială de bani”⁵⁷. Consiliul general al județului Dolj, mulțumindu-i pentru generoasa ofertă, a primit-o cu unanimitate de voturi. Aceasta a fost, însă, respinsă de către ministerul de

⁴² Arh. Naț. Craiova, *Fond Tribunalul jud. Dolj*, act autentic nr.1096 din 1 martie 1899.

⁴³ *Ibidem*, *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 143/1887, f. 5-7.

⁴⁴ *Ibidem*, *Fond Documente*, P. CXLIII, 27, 1846 aprilie 27.

⁴⁵ *Ibidem*, P. CLXXII, 4, 1839 decembrie 20.

⁴⁶ *Ibidem*, P. CVI, 14, 1846 ianuarie 5.

⁴⁷ *Ibidem*, P. CVI, 15, 1847 septembrie 15.

⁴⁸ *Ibidem*, P. CVI, 16, 1855 august 12.

⁴⁹ Arh. Naț. Craiova, *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 105/1858, f. 38.

⁵⁰ Ion Constantinescu, *Istoricul bisericii Maica Preceasta de la Dud*, Craiova, 1927, p. 343.

⁵¹ Arh. Naț. Craiova, *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 52/1848, f. 14.

⁵² George Potra, *Petrache Poenaru*, București, Editura Științifică, 1963, p. 191.

⁵³ Arh. Naț. Craiova, *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 91/1857, f. 335.

⁵⁴ Luchian Deaconu, Otilia Gherghe, *Craiova și Unirea Principatelor*, Craiova, Aius, 1999, p. 59.

⁵⁵ *Ibidem*, p. 93.

⁵⁶ “Oltenia”, I, 1940, p. 175; cărțile se păstrează la Mitropolia Olteniei.

⁵⁷ Arh. Naț. Craiova, *Fond Pref. jud. Dolj*, inv. 354/1865, f. 90.

Interne, Agricultură și Lucrări Publice, sub pretext că pusesese o condiție, deși era avantajoasă pentru stat⁵⁸.

După decesul său, întreaga avere rămânând în grija soției, aceasta s-a preocupat, în continuare, de construirea unui spital, lăsând, prin testament, “județului Dolj moșia mea Filiașiu cu un fond afectat pentru totdeauna a servi la întreținerea spitalului hotărât a se reclădi din nou chiar pe această moșie Filiașiu și pe locul dăruit mai înainte de mine”. Clauza testamentară era ca “să poarte în viitor numirea “Spitalul Filișanilor” cu un pavilion special pentru Ophtalmie”⁵⁹.

Dumitru Filișanu (II), fiul lui Șerban, care a traversat, prin viața și activitatea sa, marile evenimente ale secolului al XIX-lea, avea conștiința neamului său.

***

Filișanii apar în istorie, ca o familie de luptători care și-au apărât demnitatea, cu gândul și fapta, din tată în fiu, peste cinci secole de existență atestată.

Résumé

DES DESCENDENTS DE XIX – IÈME SIECLE DE FAMILLE FILIȘANU

La famille Filișanu a été attestée entre les siècles XVI - XIX dans la Roumanie. Elle a eu des contributions précieuses sur l'évolution économique, politique et sociale de pays. Elle a été une famille des grands combattants pour la dignité des hommes.

Dans cette étude l'auteur remarque l'activité de Dumitru Filișanu, de XIX-ième siècle, qui a eu le domicile dans la ville Craiova de département Dolj.

---

⁵⁸ *Ibidem*, f. 91, 108.

⁵⁹ *Testamentul Smarandei Filișanu* din data de 26 mai 1896; copie păstrată în colecția Minel Turburan din Filiași.